

Pomoc publiczna dla przedsiębiorców jest selektywna i stanowi generalne odstępstwo od prokonkurencyjnej polityki kolejnych rządów Rzeczypospolitej. Stąd też regulacje prawne mają ograniczyć niekorzystne skutki działań pomocowych organów władz publicznych, do jakich może dojść. Ustawą która normuje prawo pomocowe jest ustawa z dnia 30 kwietnia 2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. 04.123.1291). Ustawa ta stosuje bezpośrednio zapis art. 91 Konstytucji i oparta jest w całości na prawie pomocowym stosowanym w Unii Europejskiej.

Organem nadzorującym udzielaną pomoc publiczną w Polsce jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK). Opiniuje on projekty programów pomocowych oraz pomocy indywidualnej, w tym przewidujących udzielenie pomocy w ramach wyłączeń grupowych, a także pomocy indywidualnej na restrukturyzację. Prezes Urzędu prowadzi też postępowanie przed Komisją Europejską w zakresie spraw związanych z pomocą publiczną. Jest także organem monitorującym i kontrolnym, może także w drodze decyzji, nałożyć na beneficjenta pomocy karę pieniężną. Prezes UOKiK reprezentuje Rzeczypospolitą Polską w postępowaniach z zakresu pomocy publicznej toczących się przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem Pierwszej Instancji, w których stroną jest Rzeczypospolita Polska.

Odbiorcy pomocy publicznej

Są to podmioty prowadzące działalność gospodarczą, bez względu na formę organizacyjno - prawną oraz sposób finansowania - które otrzymały pomoc publiczną.

Ustawa odwołuje się do art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 04. 173. 1807), zgodnie z którym przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. W art. 110 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nakłada na przedsiębiorcę obowiązek złożenia do celów pomocy publicznej, pisemnego oświadczenia przed organem udzielającym pomocy o wielkości swojego przedsiębiorstwa. Wielkość przedsiębiorstwa określa on zgodnie z art. 104, 105 i 106 ustawy na podstawie co najmniej jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- mikopresiębiorca - zatrudniający średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągający obrót netto nie przekraczający równowartości w złotych 2 mln. euro lub sumy aktywów jego bilansu jednego z tych lat nie przekroczyły w złotych 2 mln. euro,
- mały przedsiębiorca - zatrudniający średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągający obrót netto nie przekraczający równowartości w złotych 10 mln. euro lub sumy aktywów jego bilansu jednego z tych lat nie przekroczyły w złotych 10 mln. euro,
- średni przedsiębiorca - zatrudniający średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągający obrót netto nie przekraczający równowartości w złotych 50 mln. euro lub sumy aktywów jego bilansu jednego z tych lat nie przekroczyły w złotych 43 mln. euro.

Kolejna grupa ewentualnych beneficjentów dopuszczalnej pomocy publicznej to przedsiębiorcy publiczni. Zgodnie z art. 2 pkt 14 ustawy o postępowaniu w

sprawach dotyczących pomocy publicznej są nim podmioty prowadzące działalność gospodarczą, na które organ władzy publicznej ma decydujący wpływ:

- przedsiębiorstwo państwowe, jednoosobową spółkę Skarbu Państwa albo jednoosobową spółkę jednostki samorządu terytorialnego,
- spółka akcyjna lub spółka z o. o., w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa państwowe, jednoosobowe spółki Skarbu Państwa lub jednoosobowe spółki jednostki samorządu terytorialnego posiadają uprawnienia takie, jak przedsiębiorcy dominujący w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przedsiębiorca publiczny może być nie tylko beneficjentem pomocy, lecz także podmiotem uprawnionym do udzielenia pomocy publicznej wielu przedsiębiorcom, m. in. spółki komunalne wykonują zlecone zadania publiczne, które są wykonywane przez organy gminy.

Działalność gospodarczą mogą prowadzić też inne podmioty, które ze względu na formę organizacyjno - prawną nie znajdują się w ewidencji podmiotów gospodarczych. Przykładem takich form są stowarzyszenia i fundacje, często realizujące swoje cele poprzez prowadzenie działalności gospodarczej. Taką możliwość musi przewidywać ich statut, działalność taka jest najczęściej przeznaczona na cele statutowe.